

Quicksan Natuurwaardenonderzoek

Torendijk 4 – Ambt Delden

Effectbeoordeling in het kader van de Omgevingswet, Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 en leefgebied weidevogels

Colofon

Quickscan Natuurwaardenonderzoek Torendijk 4 te Ambt Delden

Effectbeoordeling in het kader van de Omgevingswet, Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 en leefgebied weidevogels.

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Nobelstraat 7-5
7131 PZ Lichtenvoorde

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0850-509852

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Opdrachtgever: Lars Rouhof

Projectnummer en versie: 8480 versie 1.0	Status: Definitief
Ligging plangebied: Torendijk 4 Ambt Delden	Rapportdatum: 13-03-2026
Auteur: M. Rissing	Veldwerk uitgevoerd door: K. ten Haaff
Tweede lezer: B. Wagener	

De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaarmaking van hun persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacywetgeving.

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Natuurbank Overijssel accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Natuurbank Overijssel uitgevoerde onderzoek. Natuurbank Overijssel is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbank Overijssel; opdrachtgever vrijwaart Natuurbank Overijssel voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	4
1.1	Inleiding	4
HOOFDSTUK 2	HET PLANGEBIED	5
2.1	Situering	5
2.2	Beschrijving van het plangebied	6
HOOFDSTUK 3	VOORGENOMEN ONTWIKKELINGEN	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden	7
3.3	Vaststellen van de invloedssfeer	8
HOOFDSTUK 4	TOETSINGSKADERS	9
4.1	Algemeen	9
4.2	Omgevingswet; Natura 2000	9
4.3	Omgevingswet; Soortenbescherming	9
4.4	Specifieke zorgplicht	10
4.5	Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland	12
HOOFDSTUK 5	GEBIEDSBESCHERMING	13
5.1	Algemeen	13
5.2	Natuurnetwerk Nederland	13
5.3	Natura 2000	14
5.4	Overige beschermde gebieden	16
5.5	Slotconclusie	16
HOOFDSTUK 6	SOORTENBESCHERMING	17
6.1	Algemeen	17
6.2	Te toetsen soorten	17
6.3	Toelichting met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep	17
6.4	Toetsing beschermde soorten	18
6.5	Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep	26
HOOFDSTUK 7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	32
7.1	Aanleiding en doel	32
7.2	Conclusie toetsing	32
7.3	Aanbevelingen en kansen biodiversiteit	33
BIJLAGEN		

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Inleiding

Er zijn concrete plannen om een agrarisch bedrijf aan de Torendijk 4 te Ambt Delden om te vormen naar een woonbestemming. Hiervoor zullen twee varkensstallen worden gesloopt en twee nieuwbouwwoningen worden gebouwd.

Als gevolg van deze voorgenomen activiteiten kan een overtreding van de Omgevingswet niet op voorhand worden uitgesloten. Daarom is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Omgevingswet in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven. Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, voortplantings- en rustplaatsen en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

1.2 Reikwijdte

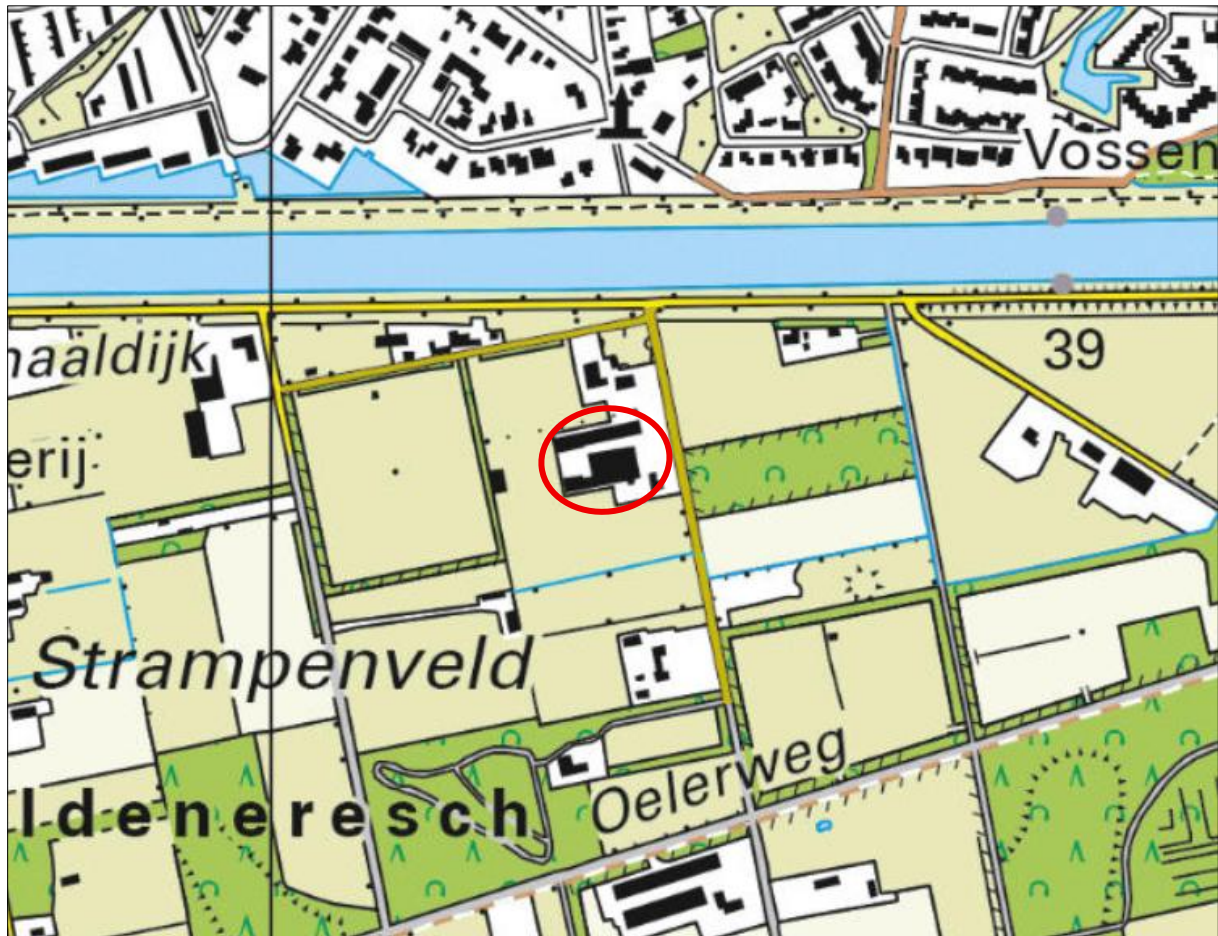
Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Omgevingswet (soorten en Natura 2000-gebied) en de Omgevingsverordening Overijssel (Natuurnetwerk Nederland en leefgebied weidevogels). De voorgenomen ontwikkeling wordt niet getoetst aan beschermde aspecten zoals houtopstanden of stiltegebied. De beoordeling van deze gebiedsaanduidingen vindt plaats in andere onderzoeken.

HOOFDSTUK 2 HET PLANGEBIED

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd aan Torendijk 4 te Ambt Delden. De locatie ligt in kleinschalig agrarisch landschap ten zuiden van Delden en ten zuiden van het Twentekanaal (aftakking Zutphen- Enschede). Aan de oostzijde grenst het plangebied aan een bosperceel en aan de overige zijden aan intensief beheerd agrarisch grasland.

In onderstaande afbeelding is de globale ligging van het plangebied met een rode cirkel weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied (bron: topotijdreis.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied betreft een agrarisch erf waarop drie stallen en een woning staan. Twee van deze stallen worden gesloopt. Deze stallen hebben stenen gevels met spouwmuur. De daken zijn belegd met golfplaten die aan onderzijde zijn voorzien van isolatieplaten. Tussen de bebouwing is het erf verhard met klinkers en beton. Rondom de stallen ontbreekt beplanting. Ten zuiden van genoemde bebouwing liggen intensief beheerde graspercelen. Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door een groenstrook met opgaande bomen en struiken. De Torendijk begrenst het plangebied aan de oostzijde. Er is geen watergang aanwezig tussen het plangebied en de Torendijk.

Op onderstaande luchtfoto is de begrenzing van het plangebied aangegeven middels het gele kader. Voor een impressie van de huidige situatie wordt verwezen naar de fotorapportage die als bijlage 3 bij dit rapport is gevoegd.

Luchtfoto met de begrenzing van het plangebied (bron: topotijdreis.nl)

HOOFDSTUK 3 VOORGENOMEN ONTWIKKELINGEN

3.1 Algemeen

Er zijn concrete plannen om twee woningen te realiseren binnen het plangebied. Om dit mogelijk te maken worden twee varkensstallen gesloopt. Er wordt geen beplanting verwijderd tijdens uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden. Nadien wordt het plangebied landschappelijk ingepast met diverse beplanting.

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Omgevingswet:

- Slopen van twee varkensstallen;
- Bouwrijp maken van het perceel;
- Bouw van twee nieuwe woningen, waarvan één met een inpandig bijgebouw en één met een losstaand bijgebouw;
- Aanleg nieuwe inrit;
- Ingebruikname nieuwe woningen;
- Wijziging omgevingsplan.

In onderstaande afbeelding is een impressie van het gewenste eindbeeld weergegeven.

Impressie gewenste eindbeeld

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of -gebieden

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Verstoren voortplantings- en rustplaatsen als gevolg van geluid, licht en trillingen tijdens de werkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste voortplantings- of rustplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het plangebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het plangebied. Dit wordt de invloedsfeer genoemd. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep. In deze studie wordt gekeken naar de uitvoering van de in paragraaf 3.1 genoemde activiteiten.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

Om de effecten van voorgenomen activiteiten goed in beeld te kunnen brengen, is het soms van belang ook buiten het plangebied te kijken. In voorliggend geval grenst het plangebied aan de noordzijde aan een groenstrook met opgaande bomen en struiken en aan de west- en zuidzijde aan intensief beheerd grasland. Langs de Torendijk, grenzend aan het plangebied, staan twee eiken.

Het uitvoeren van de werkzaamheden kan mogelijk leiden tot enige verstoring in de direct omliggende omgeving van het plangebied. De mate en reikwijdte van deze verstoring zijn afhankelijk van verschillende factoren waaronder de aanwezige soorten in het gebied en het seizoen waarin de werkzaamheden plaatsvinden. Zo kunnen bomen en struiken in blad een dempend en visueel maskerend effect hebben op zowel optische als akoestische verstoring.

Om alle potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden vast te stellen, is een ruimere zone rondom het plangebied aangemerkt als onderzoeksgebied. Ook de bomen en struiken die aan de noordzijde direct grenzen aan het plangebied zijn hierdoor meegenomen in het onderzoek. Buiten dit vastgestelde onderzoeksgebied worden geen negatieve effecten op beschermde soorten verwacht.

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de diverse toetsingskaders toegelicht waaraan het initiatief getoetst wordt.

4.2 Omgevingswet; Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Omgevingswet heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een Omgevingsvergunning noodzakelijk.

4.3 Omgevingswet; Soortenbescherming

In de Omgevingswet (Bal; Besluit activiteit leefomgeving) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Omgevingswet worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (Artikel 11.37 t/m Artikel 11.40 Bal):

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van, van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn;
- b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
- d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

2. Het verbod geldt niet, als:

- a. het verrichten van die activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de artikelen 9, eerste en tweede lid, en 13 van de vogelrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:

- 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, bedoeld in het eerste lid, onder d, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort

Soorten Habitatrichtlijn (Artikel 11.46 t/m Artikel 11.48 Bal);

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;

- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Andere Soorten (Artikel 11.54 Bal)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74I van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:

- 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid heeft om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Ow een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Omgevingswet. Er is dan geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig.

4.4 Specifieke zorgplicht

Een flora- en fauna-activiteit kan nadelig zijn voor bijvoorbeeld natuurbescherming. Iemand die dat weet of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.27, Bal). De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten.

Het Bal geeft aan waaruit de specifieke zorgplicht in ieder geval bestaat. Dat is hierna toegelicht.

Verbodsartikel	Lid	Toelichting
11.37 Bal: Vogelrichtlijn	Lid 1a	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
	Lid 1b	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
	Lid 1c	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
	Lid 1d	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
	Lid 3	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
11.46 Bal: Habitatrichtlijn	Lid 1a	Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of Bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
	Lid 1b	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
	Lid 1c	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te beschadigen of vernielen.
	Lid 1d	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
	Lid 3	Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
11.54 Bal: andere soorten	Lid 1	Onverminderd artikel 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g, is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen; c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
	Lid 2	De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Toelichting op de verschillende verbodsbepalingen Bal.

Aanwezigheid van wat?	Waar staan de soorten in?	Toelichting
Vogels	Bijlage I vogelrichtlijn 	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Trekvogels	Onder andere op de website van het ministerie van LNV 	Het gaat om een soort die regelmatig in Nederland voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage II, IV, V habitatrichtlijn 	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage IX Bal of in de rode lijsten 	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats waar de genoemde dieren/planten leven	Dieren en planten in deze kolom	Het gaat niet om gebieden die geschikt zouden zijn als leefgebied maar waar de soort niet leeft. Zoals een grot die geschikt is voor vleermuizen maar waar ze niet leven. Of een wand waarop bepaalde muurplanten zouden kunnen groeien maar waar ze niet zijn.

Het is niet geheel duidelijk wat de consequenties zijn van een effect van een activiteit op soorten die vermeld staan op de Rode Lijst, evenals het toetsen van het effect van een activiteit op 'trekvoogels'.

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:

1° van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvoogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;

2° van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;

3° dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en

4° voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;

e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en

f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Nieuw is de zorgplicht voor het aantasten van belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats van vogels en soorten van de Rode lijst. Voor activiteiten die leiden tot overtreding van een verbodsbepaling dient een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verkregen te worden (dit heette in de Wet natuurbescherming een ontheffing). Indien sprake is van het aantasten van belangrijk leefgebied of natuurlijke habitat van een Rode lijstsoort, dient een document opgesteld te worden. Dit zal vergelijkbaar zijn met een ecologisch werkprotocol (EWP). In een EWP wordt beschreven op welke wijze een negatief effect op beschermde soorten, soorten van de Rode Lijst en belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats voorkomen kan worden, of hoe dit hersteld kan worden. Ook wordt een monitoringsplicht ingevoerd tijdens en na de uitvoering van de werkzaamheden, indien maatregelen getroffen worden. Dit geldt alleen voor belangrijke leefgebieden en natuurlijke habitats.

4.5 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland

Het Besluit kwaliteit leefomgeving is een AMvB onder de Omgevingswet waarin onder andere regelgeving over de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is opgenomen. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Nationale omgevingsvisie (NOVI). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN in Overijssel zijn opgenomen in de vigerende provinciale omgevingsverordening van de provincie Overijssel.

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

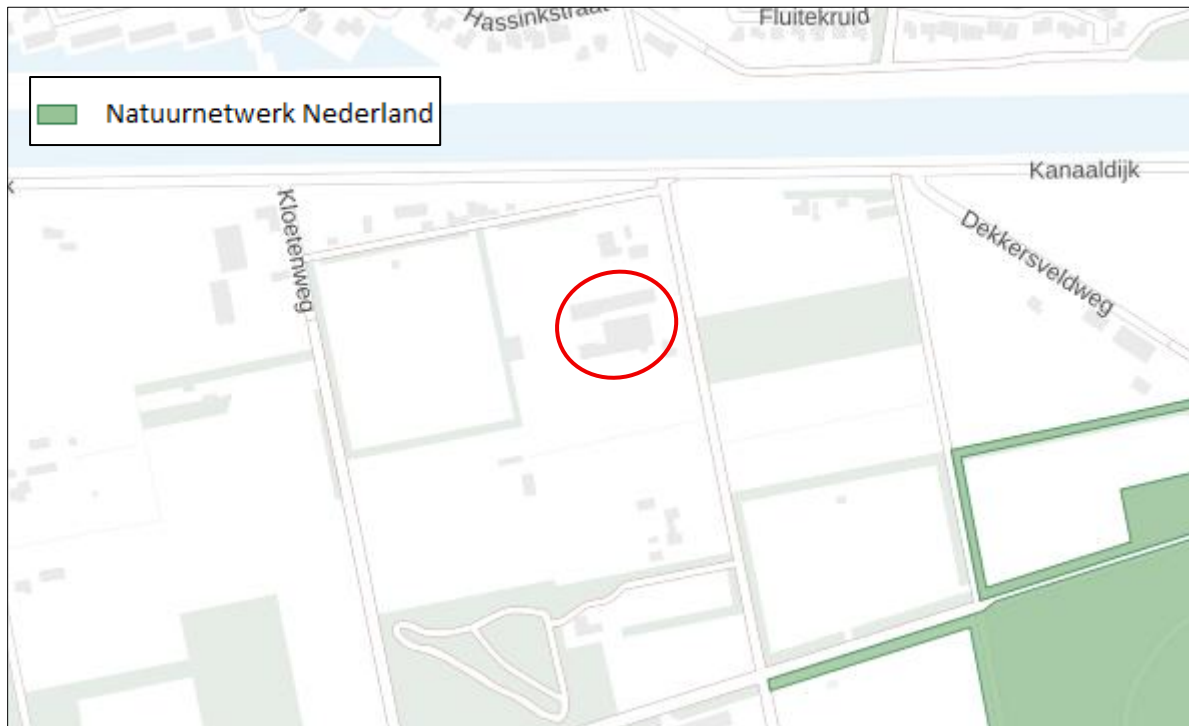
Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN. Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vastgelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken). Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN' waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor grootschalige ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: her-begrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het 'nee, tenzij'-principe en de overige spelregels zijn opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening van Overijssel. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven. Het plangebied is weergegeven met de rode cirkel.

Ligging van Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de omgeving van het plangebied. (bron: atlasleefomgeving.nl).

Beschermingsregime

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland kent geen externe werking.

Toetsing aan provinciaal beleid

Omdat het plangebied buiten het Natuurnetwerk Nederland ligt, hoeft het voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciaal beleid t.a.v. Natuurnetwerk Nederland.

5.3 Natura 2000

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Beschermingsregime

Het Besluit activiteit leefomgeving regelt in hoofdstuk 11 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan. Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

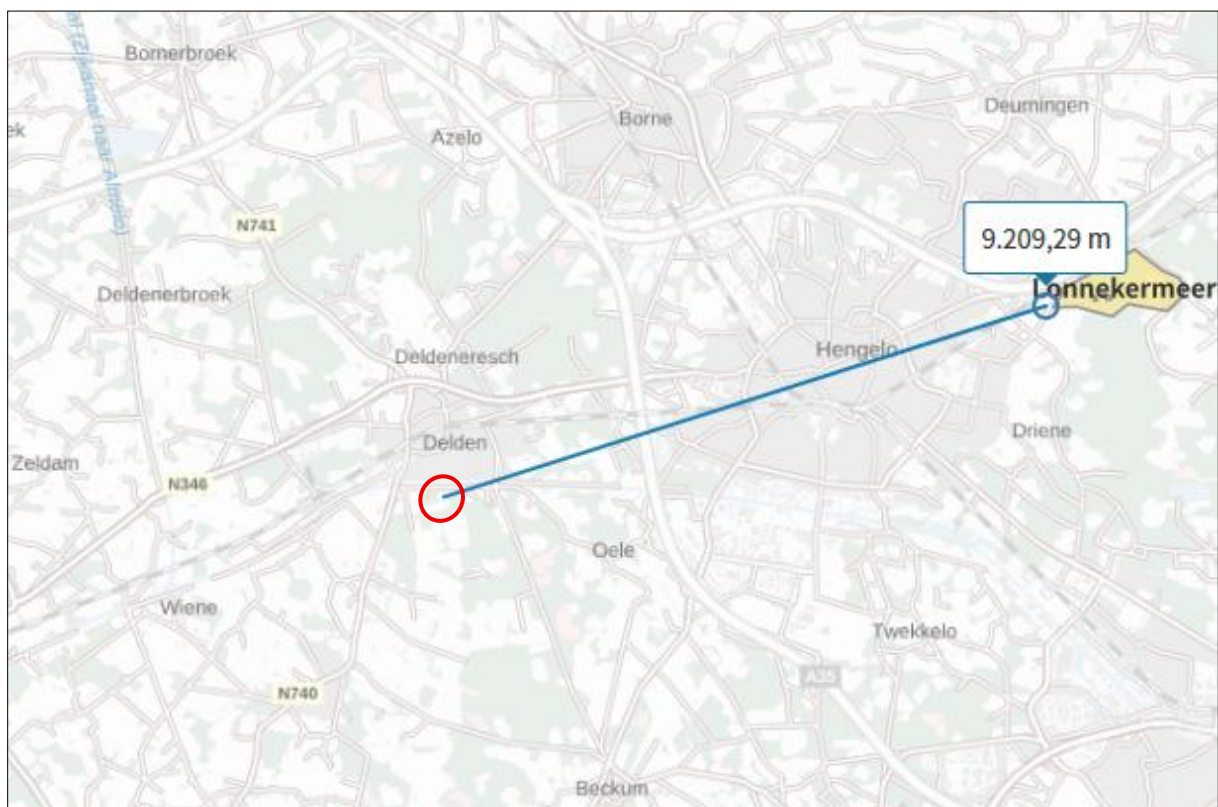
- leefgebieden van vogels;
- natuurlijke habitats of habitats van soorten;

De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op. In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door het ministerie van LNV. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura 2000-gebied

Het plangebied ligt op minimaal 9,2 kilometer afstand van Natura 2000-gebied (berekening middels calculator.aerius.nl). Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het Lonnekermeer. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natura 2000-gebied ten opzichte van het plangebied weergegeven.

Ligging van het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid. Gronden die tot Natura 2000 behoren worden met de gele kleur aangeduid (bron: calculator.aerius.nl).

Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten

Het plangebied is niet zichtbaar vanuit Natura 2000-gebied. Negatieve effecten, zoals geluid, licht en optische verstoring zijn daarom niet aan de orde. Ook zijn in het Natura 2000-gebied geen negatieve effecten, zoals trillingen waarneembaar. Negatieve effecten op Natura 2000-gebied kunnen uitgesloten worden.

Beoordeling stikstof (ontwikkelfase)

Ten behoeve van de sloop- en bouwwerkzaamheden wordt materieel met een verbrandingsmotor ingezet en vindt er een tijdelijke toename plaats van verkeersbewegingen als gevolg van afvoer van sloopmaterialen en aanvoer van materialen, materieel en personeel. Volgens de 'Advieslijn stikstofdepositie-onderzoek bouwprojecten en omgevingsplannen' van de Omgevingsdienst Twente (2025) is het, gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tot het Natura 2000-gebied, niet noodzakelijk om gedetailleerd onderzoek te laten uitvoeren naar stikstofdepositie. Indien volledige juridische zekerheid gewenst is, kan ervoor worden gekozen om een stikstofberekening uit te laten voeren.

Beoordeling stikstof (gebruiksfase)

Als gevolg van de ingebruikname van de nieuwe woningen zal er een toename zijn in verkeersbewegingen van en naar het plangebied. Gelet op de afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied wordt een negatief effect op Natura 2000-gebied, als gevolg van de emissie van stikstofoxiden, op voorhand niet verwacht. Om die reden wordt het uitvoeren van een stikstofberekening voor de gebruiksfase niet noodzakelijk geacht. Indien volledige juridische zekerheid gewenst is, kan ervoor worden gekozen om een stikstofberekening uit te laten voeren.

5.4 Overige beschermde gebieden

Naast de eerder beschreven gebieden, zijn er in verschillende provincies nog diverse andere planologisch beschermde gebieden. Deze gebieden worden om uiteenlopende redenen beschermd. Om de invloed van de voorgenomen ontwikkeling op deze gebieden te kunnen bepalen, is de ligging van de planlocatie en de aard/omvang van de voorgenomen ontwikkeling in relatie tot deze beschermde gebieden onderzocht. Voor provincie Overijssel geldt dat ook leefgebied van weidevogels wordt beschermd.

Gebied	Kernkwaliteit	Invloed voorgenomen ontwikkeling
Leefgebied weidevogels	Rust, dekking en voedsel	N.v.t.

Invloed van voorgenomen ontwikkeling op overige beschermde gebieden met kernkwaliteiten.

Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van het beschermde weidevogelgebied. De voorgenomen ontwikkeling zal de kernkwaliteiten van dit gebied niet beïnvloeden. Omdat de kernkwaliteiten gewaarborgd blijven, is het plan niet in strijd met provinciale beleidsregels.

5.5 Slotconclusie

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000-gebied of leefgebied van weidevogels. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland en buiten het leefgebied weidevogels hoeft het voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan de provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van deze gebieden, omdat de bescherming van het NNN en leefgebied weidevogels geen externe werking kent in Overijssel.

Volgens de 'Advieslijn stikstofdepositie-onderzoek bouwprojecten en omgevingsplannen' van de Omgevingsdienst Twente (2025) is het, gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tot het Natura 2000-gebied, niet noodzakelijk om gedetailleerd onderzoek te laten uitvoeren naar stikstofdepositie in de ontwikkelfase. Het uitvoeren van een stikstofberekening voor de gebruiksfase wordt ook niet noodzakelijk geacht. Indien volledige juridische zekerheid gewenst is, kan ervoor worden gekozen om een stikstofberekening uit te laten voeren.

Overige negatieve effecten op Natura 2000-gebied, als gevolg van geluid, licht, trillingen of optische verstoring, kunnen worden uitgesloten.

6.1 Algemeen

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF);
- Een oriënterend veldbezoek, uitgevoerd op 16 februari 2026;

Tijdens het oriënterende veldbezoek is gecontroleerd of de locatie voldoet aan de eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook is gekeken naar de aanwezigheid van (sporen van) beschermde soorten.

6.2 Te toetsen soorten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen. Bij het bepalen van de beschermde soorten die mogelijk in het plangebied voorkomen wordt rekening gehouden met de aard van de geplande werkzaamheden en de in het onderzoeksgebied aanwezige habitats, het gevoerde beheer en aspecten zoals afstand tot beplanting en bebouwing in verband met verstoring. Om deze reden zijn niet alle beschermde soorten die in de omgeving voorkomen opgenomen in onderstaande tabel.

In voorliggende studie wordt gekeken naar soorten die mogelijk voorkomen in agrarische bebouwing en omliggend grasland in Ambt Delden.

Tabel met beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en aanwezige habitats mogelijk in het onderzoeksgebied voor kunnen komen.

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten
Flora	Geen. Geschikt habitat ontbreekt volledig
Grondgebonden zoogdieren	Bosmuis, bunzing, eekhoorn, egel, grote bosmuis, hermelijn, haas, huisspitsmuis, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, wezel
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, watervleermuis
Vogels – jaarrond beschermde nesten	Boerenwaluw, boomvalk, bosuil, buizerd, huismus, huiswaluw, kerkuil, ransuil, roek, sperwer, steenuil, torenvalk
Vogels – jaarrond beschermd, afhankelijk van ecologische factoren	Bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, kleine bonte specht, ringmus, spreeuw, veldleeuwerik, zwarte roodstaart
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Diverse algemene broedvogels
Amfibieën	Bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker, kleine watersalamander
Reptielen	Levendbarende hagedis
Vissen	Geen. Geschikt habitat ontbreekt volledig
Vlinders	Grote vos, kleine ijsvogelvlinder
Libellen	Geen. Geschikt habitat ontbreekt volledig
Overige ongewervelden	Geen. Geschikt habitat ontbreekt volledig

6.3 Toelichting met zekerheid afwezige soorten op basis van habitat en/of ingreep

Sommige van de soorten uit bovenstaande tabel kunnen op basis van verspreiding niet op voorhand worden uitgesloten. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek blijkt echter dat negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen worden uitgesloten op de volgende soortgroepen:

Flora

De meeste beschermde planten stellen bijzondere eisen aan de groeiplaats en bijbehorend beheer. Groeiplaatsen van beschermde planten zijn doorgaans afhankelijk van abiotische factoren die bepalend zijn voor het voorkomen. Groeiplaatsen van beschermde soorten betreffen standplaatsen van voedselarme tot

matig voedselrijke, basische (gebufferde) tot zure milieus. Deze standplaatsfactoren zijn aanwezig in Natura 2000-gebieden, andere natuurreservaten, spoorbermen, schrale akkers, kalkgraslanden, oude stadsmuren en vestingwerken. Van zeldzame beschermde planten is de verspreiding doorgaans goed bekend door jaarlijkse monitoring van groeiplaatsen. Dergelijke groeiplaatsen van beschermde planten ontbreken in het plangebied. Beschermde planten worden daarmee geheel uitgesloten in het plangebied.

Vissen

Beschermde vissen worden op basis van de inrichting en het gevoerde beheer niet in het plangebied verwacht. Beschermde vissen komen voor in veenweidegebieden waar verlanding plaatsvindt, open wateren met stenige oevers en/of een rijke onderwatervegetatie en zuurstofrijke en heldere snelstromende beken in hoog Nederland. Sommige vissoorten zijn voor hun overleving afhankelijk van estuaria en migreren tussen zee en rivieren. In het plangebied ontbreken open wateren als sloten, beken en kanalen. Hierdoor ontbreekt in het plangebied geschikt habitat voor beschermde vissen.

Libellen

Beschermde libellen zijn grotendeels gebonden aan natuurreservaten zoals Natura 2000-gebieden. Binnen deze natuurgebieden zijn deze libellen afhankelijk van specifieke habitats. Zo komen beschermde libellen voor in laagveengebieden met verlandende petgaten en binnen hoogvenen in veenputjes en op bulten veenmos. Daarnaast komen beschermde libellen voor in warme moeraswateren met een laag waterpeil en in heldere, zuurstofrijke stromende beken met zandige substraten. Dergelijke habitattypes ontbreken in het plangebied. Beschermde libellen kunnen dan ook volledig uitgesloten worden in het plangebied.

6.4 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de effecten van de beoogde ontwikkeling op de overige genoemde soorten (tabel paragraaf 6.2) beschreven.

Grondgebonden zoogdieren

Bunzing

De bunzing is de grootste van de kleine marterachtigen. Bunzingen komen voor in diverse halfopen, en bij voorkeur waterrijke, landschappen. Voor deze soort is de aanwezigheid van dekking in de vorm van dichte vegetatie essentieel. Bunzing kan ook in dorpen en buitenwijken van steden voorkomen. Deze soort maakt een schuilplaats in oude hopen en gaten in de grond van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen, onder boomwortels en in holle ruimtes onder bijvoorbeeld opgeslagen materialen kan deze soort een voortplantings- en rustplaats bezetten. Anders dan de steenmarter bezet de bunzing hoofdzakelijk een verblijfplaats op de grond, niet in holle ruimtes in daken of op zolders. Gezien zijn formaat zijn deze hopen relatief groot en zichtbaar. Er zijn in het plangebied geen potentiële verblijfplaatsen van de bunzing aangetroffen. Hopen en opgeslagen materialen met daaronder holle ruimtes ontbreken in het plangebied. Een voortplantings- en rustplaats van de bunzing kan uitgesloten worden.

- Negatieve effecten op de bunzing zijn hiermee uitgesloten.

Eekhoorn

De eekhoorn leeft voornamelijk in loofbos, naaldbos en in gemengd bos, maar ook in houtwallen in de buurt van bos en in tuinen en parken komt deze soort voor. Als er voldoende voedsel aanwezig is, komen eekhoorns ook in bebouwd gebied voor. De voorkeur gaat echter uit naar ouder bos vanwege de hoeveelheid voedsel en de aanwezigheid van nestgelegenheid. De eekhoorn bouwt een bolvormig nest in bomen, minstens 5 meter boven de grond, meestal in de boomkroon of in een takvork dicht bij de stam. Een eekhoornnest verschilt van een eksternest door de aanwezigheid van bladeren. Ook kunnen boomholten, oude kraaien- en eksternesten of grote nestkasten als voortplantings- en rustplaats gebruikt

worden. In het plangebied staan geen bomen. In de bomen die grenzen aan het plangebied zijn geen boomholten, oude kraaien- en eksternesten of grote nestkasten aangetroffen.

- Negatieve effecten op de eekhoorn zijn hiermee uitgesloten.

Egel

Egels hebben een brede verspreiding in ons land en komen veelvuldig voor op erven; zowel in stedelijk gebied als in landelijk gebied. Voor een egel moet er beplanting met voldoende ondergroei aanwezig zijn. Egels komen voor in tuinen, bosranden, struweel en loofbos. Deze soort kan onder takkenbossen, in ruigte, dichte vegetatie, hoog gras of onder een dikke laag bladeren een voortplantings- of rustplaats bezetten. De winterverblijfplaats is doorgaans meer beschut. Genoemde omstandigheden zijn niet aanwezig in het plangebied. Beplanting ontbreekt volledig.

- Negatieve effecten op de egel zijn hiermee uitgesloten.

Grote bosmuis

De grote bosmuis komt voor in diverse biotopen. Het verspreidingsgebied is afgelopen jaren groter geworden; het schuift langzaam meer op richting het westen (NDFF, 2025).

Deze muizensoort heeft een voorkeur voor oude en open eiken- en beukenbossen met een struiklaag en weinig ondergroei. Grote bosmuis komt ook voor in houtsingels, braakliggend land, bosranden met weinig ondergroei, duinen, heide, niet te nat rietland en in parken en tuinen. Kenmerkend voor de habitat is opgaande houtige beplanting met bosbodem, al dan niet met een kruid- en struiklaag. Er moet enige dekking aanwezig zijn in de vorm van lage begroeiing of verspreid liggende stenen. Grote bosmuis ontbreekt in open weilanden, natte terreinen en dicht grazige vegetatie. Deze muis eet zaden (hazelnooten en eikels), granen, noten, bessen en andere vruchten. Het nest van grote bosmuis bevindt zich voornamelijk ondergronds onder wortelstronken, maar ook in rotsspleten, oude vogelnesten en in nestkasten. De grote bosmuis maakt ook gebruik van holen van mol, konijn, (woel)muizen of das. Het nest wordt met bladeren en mos bekleed. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied niet als geschikt leefgebied voor deze soort beschouwd. Op basis van bovenstaande bevindingen wordt de aanwezigheid van een grote bosmuis uitgesloten.

- Negatieve effecten op de grote bosmuis zijn hiermee uitgesloten.

Hermelijn

Hermelijnen hebben een ruime verspreiding in ons land, maar zijn ten opzichte van wezels veel zeldzamer. Hermelijnen treffen we vooral aan in meer extensief beheerde agrarische landschappen, zoals natuurgebieden en bossen. De soort wordt vooral aangetroffen in wat vochtigere habitats zoals nattere natuurgebieden (moeras) en natte hooilanden. Afgelopen vijf jaar werden drie waarnemingen van hermelijnen gemeld binnen een straal van ongeveer 10 km rondom het plangebied (NDFF). De meest dichtbij zijnde waarneming werd gemeld op ongeveer 6,5 km ten noordoosten van het plangebied (2022). NDFF is weliswaar niet geschikt om een soort 'uit te kunnen sluiten', maar zeer schaarse meldingen van de soort in een groot gebied rondom het plangebied bevestigt het beeld dat de soort zeldzaam is. Het plangebied betreft een intensief beheerd agrarisch erf in een gebied dat niet waterrijk is, waardoor het niet wordt aangemerkt als geschikt leefgebied voor hermelijnen. Op basis van bovenstaande bevindingen wordt de aanwezigheid van een hermelijn uitgesloten.

- Negatieve effecten op de hermelijn zijn hiermee uitgesloten.

Steenmarter

Steenmarters zijn vooral te vinden in en in de nabijheid van dorpen, op boerenerven en tegenwoordig ook in steden. Deze nacht- en schemeractieve soort heeft een voorkeur voor bebouwde gebieden en kleinschalige landbouwgebieden met oude schuren, heggen, houtwallen en bosjes. De voortplantings- en

rustplaats van een steenmarter bevindt zich in holle ruimtes in gebouwen, op zolders, in kruipruimtes, boomholtes, in takkenhopen en dichte struwelen. Ook kan een steenmarter in de spouwmuur en in ruimten tussen dakisolatie/dakbeschot en dakbedekking kruipen. Om bij een schuilplaats te komen, kruipt het dier door openingen van minimaal 5-6 cm. Een steenmarter kan in zijn leefgebied meerdere rustplaatsen hebben. Een steenmarter zou een voortplantings- of rustplaats kunnen bezetten tussen de golfplaten en de isolatieplaten of in holle ruimtes in een spouwmuur. Deze ruimtes zijn via openingen aan de buitenzijde toegankelijk voor deze soort. Hierdoor kan een negatief effect op deze soort niet op voorhand worden uitgesloten. Een opening die toegang kan bieden tot een potentiële voortplantings- en rustplaats van de steenmarter is op onderstaande afbeeldingen weergegeven.

Opening die toegang kan bieden tot een potentiële voortplantings- en rustplaats van de steenmarter

- Als gevolg van het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een steenmarter gedood en/of een voortplantings- of rustplaats beschadigd of vernield.

Wezel

Wezels hebben een ruime verspreiding in ons land en komen met name voor in cultuurlandschap. Deze soort voelt zich thuis in de door de mens beïnvloede omgeving. Wezels worden aangetroffen in bos, houtwallen, houtsingels, struweel of ruigte. De aanwezigheid van dekking, zoals verruigde vegetatie en struikbedekking, is essentieel voor wezels. Ze zoeken lijnvormige structuren op zoals heggen en houtwallen/singels. Voor deze soort is een fijnmazige dooradering van het landschap met geschikt habitat van groot belang omdat de soort kwetsbaar is voor predatoren. Wezel kan in struikbedekking en onder houtstapels, in hopen en gaten in de grond en onder takkenbossen een voortplantings- en rustplaats bezetten. De wezel is een zeer kleine marterachtige die nauwelijks opvalt. De soort bezet soms een verblijfplaats in zeer kleine holle ruimtes en bewonen vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen. De populatie van de wezel kan sterk fluctueren en is gekoppeld aan de populatieomvang van zijn prooidieren (woelmuisen). Waarnemingen van wezels werden afgelopen vijf jaar niet gemeld in en in de omgeving van het plangebied (NDFF). Het plangebied bestaat uit verharding met bebouwing en intensief beheerd grasland. Verruigde vegetatie en geschikte struikbedekking ontbreken. Hierdoor wordt het plangebied niet aangemerkt als geschikt leefgebied voor de wezel. De wezel kan mogelijk foerageren in de groenstrook ten noorden van de te slopen stallen of daar een verblijfplaats bezetten. Deze groenstrook blijft ongemoeid.

- Een negatief effect op de wezel wordt uitgesloten.

Algemene soorten

Naast voorgenoemde soorten, behoort het plangebied tot functioneel leefgebied van soorten als bosmuis, haas, huisspitsmuis, rosse woelmuis en veldmuis. De haas zal het plangebied (grasland) alleen als foerageergebied benutten. Mogelijk bezetten genoemde muizensoorten een voortplantings- en rustplaats in hopen en gaten in de grond, onder strooisel of bladeren of in de te slopen stallen.

- Door het uitvoeren van sloopwerkzaamheden, grondverzet en het verwijderen van strooisel en bladeren wordt mogelijk een bosmuis, huisspitsmuis, rosse woelmuis en veldmuis gedood en wordt mogelijk een voortplantings- en rustplaats beschadigd of vernield.

Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type leefgebied beschreven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies eveneens wettelijk beschermd. Er wordt daarom onderscheid gemaakt in essentiële foerageergebieden en vliegroutes en niet-essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

Verblijfplaatsen

Gebouwbewonende vleermuizen kunnen op vele plekken een verblijfplaats bezetten in of aan een gebouw, maar bezetten doorgaans een verblijfplaats in een kleine holle ruimte waar geen andere dieren toegang toe hebben, zoals achter een windveer, in holle ruimtes achter een gevelplank of andere (gevel)betimmeringen, in de spouw of een spleet in het metselwerk. Soms hangen vleermuizen aan de binnenkant van een gebouw, zoals op een stille zolder. In het plangebied kunnen vleermuizen delen van de spouwmuur en/of holle ruimtes achter de gevelbetimmering bereiken via kieren tussen gevelbetimmering en (stenen) gevel. Een voorbeeld van een potentiële in- en uitvliegopening is op onderstaande afbeelding weergegeven.

Een kier die vleermuizen toegang kan bieden tot holle ruimtes achter de gevelbetimmering en in de spouwmuur

Op basis van voornoemde bevindingen kan de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen niet op voorhand worden uitgesloten.

- Als gevolg van de voorgenomen sloopwerkzaamheden wordt mogelijk een gebouwbewonende vleermuis verstoord of gedood en een verblijfplaats beschadigd of vernield.

In het plangebied staan geen bomen met hollen, loshangend schors of andere plekken waar een vleermuis een verblijfplaats zou kunnen bezetten. Voor boombewonende vleermuizen is het plangebied daarmee ongeschikt. Voorgenomen werkzaamheden zullen geen negatief effect hebben op boombewonende vleermuizen.

Foerageergebied

Op basis van de inrichting wordt het onderzoeksgebied beschouwd als geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Vermoedelijk foerageren verschillende vleermuissoorten rondom de bebouwing en

beplanting in het plangebied. Na sloop zal er nieuwbouw plaatsvinden. Gelet op de oppervlakte wordt het gebied niet beschouwd als essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

- Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen niet af.

Vliegroutes

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroute kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook uit een rij gevels van woningen of andere gebouwen. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een essentiële vliegroute. De te slopen stallen staan in het verlengde van een groenstrook met opgaande bomen. Dit lijnvormige element blijft behouden.

- Uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden heeft geen negatief effect op essentiële vliegroutes van vleermuizen.

Vogels

Vogels - jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. Uit bureaustudie blijkt dat er nesten van de boerenwaluw, boomvalk, bosuil, buizerd, huismus, huiszwaluw, kerkuil, ransuil, roek, sperwer, steenuil en torenvalk in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen.

In het plangebied staan geen bomen. In de bomen die ten noorden en ten oosten direct grenzen aan het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen van kraaiachtigen, grote (roof)vogels en/of uilen. Hierdoor worden negatieve effecten op soorten die enkel in bomen nestelen uitgesloten. Hierbij gaat het om de boomvalk, buizerd, ransuil, roek en sperwer.

Boerenwaluw

De boerenwaluw is een plattelandsvogel die in kolonieverband broedt. Boerenwaluwen metselen nesten van klei en leem op randen en richels in stallen, in boerderijen, onder brede dakoverstekken en in open schuren waar ze in en uit kunnen vliegen. Tijdens veldbezoek zijn geen (oude) nesten van de boerenwaluw aangetroffen.

- Negatieve effecten op de boerenwaluw zijn uitgesloten.

Bosuil

Bosuilen leven in diverse landschappen zoals loof- en naaldbos, groene wijken en stadsparken. De bosuil nestelt doorgaans in holle bomen, maar ook in nestkasten en soms in ruimtes in gebouwen. Incidenteel worden ook nesten van kraaiachtigen of roofvogels als nestplaats gebruikt. In het plangebied staan geen bomen. In de bomen die ten noorden en ten oosten direct grenzen aan het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen van kraaiachtigen of roofvogels. Geschikte nestkasten en geschikt ruimtes in gebouwen zijn niet aanwezig in het plangebied.

- Negatieve effecten op de bosuil zijn uitgesloten.

Huisemus

Huismussen komen het meest talrijk voor in dorpen en oudere buitenwijken van steden. De soort heeft een voorkeur voor rommelige tuinen, maar ook voor gebieden met struiken, weilanden met vee en schuren. Habitat moet bestaan uit een combinatie van de volgende aspecten: voedsel (voor volwassen vogels en jongen), dekking in de vorm van groenblijvende en/of stekelige struiken, plekken om te nestelen, drinkwater en plekken om een stofbad te kunnen. Als de onderdelen te ver uit elkaar liggen, of één aspect ontbreekt dan is de habitat niet meer geschikt. Deze vogelsoort broedt in een los kolonieverband en maakt nesten

onder dakpannen, in mussenkasten, in gaten en kieren van muren en bij uitzondering in klimop die langs gemetselde gevels groeit. Huismussen gebruiken (omliggende) beplanting dan als kwetterplekken. In en direct rondom het plangebied werden afgelopen vijf jaar geen huismussen gemeld (NDFP). Tijdens het veldbezoek zijn geen visuele of auditieve waarnemingen van huismussen gedaan. Hoewel de bebouwing geen dak- en nokpannen heeft, is niet op voorhand uit te sluiten dat deze soort een nestplaats bezet in de te slopen bebouwing. De daken zijn namelijk belegd met golfplaten met daaronder isolatieplaten. Openingen onder de golfplaten die als nestplaats gebruikt kunnen worden zijn onder andere toegankelijk via de dakgoten, via openingen onder de nokbedekking en beschadigingen in de golfplaten. Openingen die toegang bieden tot potentiële nestplaatsen zijn in onderstaande afbeeldingen weergegeven.

Openingen die toegang bieden tot potentiële nestplaatsen, via dakgoten (afbeelding links) of via nokbedekking of beschadigingen in de golfplaten (afbeelding rechts)

- Als gevolg van voorgenomen sloopwerkzaamheden wordt mogelijk een nestplaats van een huismus beschadigd of vernield.

Huiszwaluw

De huiszwaluw broedt in kolonieverband en metselt een komvormig nest van klei en zand tegen gevels van baksteen en beton. Deze soort komt voornamelijk voor in open gebied in de omgeving van gebouwen en bruggen, maar ook wel in dorpen. Huiszwaluwen nestelen aan de buitenzijde van gebouwen en nesten zijn daardoor makkelijk waarneembaar tijdens het onderzoek. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten waargenomen.

- Negatieve effecten op de huiszwaluw zijn hiermee uitgesloten.

Kerkuil

Kerkuilen komen voornamelijk voor in (half)open landschappen zoals het boerenland. De kerkuil heeft diverse landschapselementen nodig. De afwisseling van kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen, bosjes en gras- en bouwland is het meest ideaal voor kerkuil. In bossen en bosrijke gebieden komt de kerkuil niet voor. Het zijn plaatsgetrouwe vogels; de soort zit voornamelijk in kerkuilenkasten of broedt (vooral) in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, torens, kastelen of kerken. Die moeten dan wel voor de kerkuil toegankelijk zijn; ze hebben een grote invliegopening nodig die doorgaans goed herkenbaar zijn. Het dier zoekt rustige, donkere schuilhoeken als roestplaats voor overdag en als nestplaats. Kerkuilen laten over het algemeen veel sporen achter. In het plangebied zijn geen kerkuilenkasten aanwezig. De te slopen schuren bieden geen geschikte nestlocaties voor de kerkuil. Ook werden geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een kerkuil.

- Negatieve effecten op de kerkuil zijn hiermee uitgesloten.

Steenuil

De steenuil komt voornamelijk voor in kleinschalig cultuurlandschap. Deze uilensoort heeft een voorkeur voor de afwisseling van singels, houtwallen, knoestige bomen, kleine akkers en weiden. Steenuilen leven bijvoorbeeld graag in een boomgaard die omgeven wordt door agrarisch cultuurland. Dit levert een gunstige combinatie van geschikte zit- en schuilplaatsen en een open terrein met korte vegetatie op. Ook in grootschalige landbouwgebieden komt de steenuil voor; hier is de steenuil afhankelijk van gevarieerde erven met een geschikte nestgelegenheid, foerageergebied met voldoende voedsel en mogelijkheden voor uitkijkposten (bijvoorbeeld paaltjes). De steenuil is een holenbroeder en nestelt in holle bomen, in gebouwen en in toenemende mate in nestkasten. Deze soort nestelt in bebouwing onder de pannen in holle ruimtes zoals de ruimte tussen dakisolatie en dakbedekking, tussen stobalen of op 'rommelige' zolders. De toegangsopening tot een nestplaats moet circa 6,5 cm zijn.

Openingen onder de golfplaten die als nestplaats gebruikt kunnen worden zijn onder andere toegankelijk via openingen onder de nokbedekking en beschadigingen in de golfplaten. Afbeeldingen van deze openingen zijn weergegeven onder het kopje 'huismus'. Ook een ontbrekende plank aan een windveer kan toegang bieden tot een geschikte nestlocatie. Bedoelde situatie is in onderstaande afbeelding weergegeven. Negatieve effecten op de steenuil kunnen hierdoor niet op voorhand worden uitgesloten.

Ontbrekende plank aan windveer

- Als gevolg van voorgenomen sloopwerkzaamheden wordt mogelijk een nestplaats van een steenuil beschadigd of vernield.

Torenvalk

De torenvalk is territoriaal en komt voor in open en halfopen land zoals boerenland met veel (kort) grasland, akkers, heide, hoogveen, open duin, duinvalleien en soms in de stad. Torenvalken bouwen zelf geen nest. Deze soort broedt in solitaire bomen en aan de rand van (kleine) bossen. De vogel maakt gebruik van oude kraaiennesten of speciale torenvalkkasten om te broeden, soms ook in holen/gaten in gebouwen. In het plangebied zijn geen oude kraaiennesten of speciale torenvalkkasten aangetroffen. Ook in de bomen die ten noorden en ten oosten direct grenzen aan het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen van kraaiachtigen.

- Negatieve effecten op de torenvalk zijn hiermee uitgesloten.

Vogels – jaarrond beschermd, afhankelijk van ecologische factoren

Bij vogelsoorten uit deze categorie gaat het om vogels die vaak elk jaar terugkeren naar de omgeving waar ze gebroed hebben, maar die wel flexibel zijn om een nieuw nest te maken of zich elders te vestigen. De nestplaats kan als jaarrond beschermd beschouwd worden, indien geen reële alternatieven beschikbaar zijn ter vervanging van de nestplaats die verloren gaat.

Mogelijk nestelen de bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, kleine bonte specht, ringmus, spreeuw, en zwarte roodstaart in het plangebied. Deze soorten broeden in halfopen landschappen met bossen, beboste tuinen, houtsingels en parken, maar komen ook voor in bebouwde omgevingen. Zij kunnen nestelen op de grond, in boomholten en nestkasten, maar maken daarnaast ook nesten in bebouwing, bomen en struiken.

Tevens kan de veldleeuwerik voorkomen in het plangebied. Deze soort broedt in open landschappen, zoals duinen, heide, open akkerbouwgebieden en graslanden. Het nest wordt in open veld op de grond gemaakt en is goed verborgen. Buiten de broedtijd is de soort vooral op stoppelvelden te vinden.

Rondom het plangebied liggen meerdere soortgelijke erven met agrarische bebouwing, omliggende graslandpercelen en groenstroken met opgaande bomen struiken. Er zijn in de directe omgeving voldoende alternatieve nestplaatsen beschikbaar voor genoemde soorten. Er zijn geen ecologische factoren waardoor de nestplaatsen van bovengenoemde soorten als 'jaarrond beschermde nestplaatsen' beschouwd moeten worden

Vogels – in gebruik zijnde nesten

De nesten van alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd wanneer ze als broedlocatie in gebruik zijn. Het plangebied vormt een potentiële nestplaats van verschillende algemene vogelsoorten. Deze vogels kunnen nestelen in, aan of op de te slopen bebouwing. Er hangen een aantal nestkastjes aan de te slopen stallen en er werd een oud nest van een houtduif aangetroffen onder golfplaten. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen eventueel bezette nesten verloren gaan.

- Als gevolg van het uitvoeren van de werkzaamheden wordt mogelijk een nestplaats beschadigd of vernield. Als deze werkzaamheden uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode van vogels, wordt mogelijk een vogel gedood en eieren beschadigd en vernield.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen, maar soorten als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander benutten het plangebied mogelijk als foerageergebied en bezetten er mogelijk een (winter)rustplaats in holen en gaten in de grond of onder strooisel of bladeren. Geschikt voortplantingsbiotoop ontbreekt in het plangebied. Als gevolg van het verwijderen van de beplanting, strooisel en bladeren en het uitvoeren van grondverzet wordt mogelijk een verblijfplaats beschadigd of vernield en mogelijk wordt een beschermd amfibie gedood.

- Als gevolg van voorgenomen werkzaamheden wordt mogelijk een beschermd amfibie gedood en een verblijfplaats beschadigd of vernield.

Reptielen

Levendbarende hagedis

Levendbarende hagedissen komen voor in redelijk dichtbegroeide gebieden, zoals veen, (vochtige) heide, schraal grasland, rijk begroeide bosranden en open plekken in bossen. Deze soort is sterk gebonden aan heide en hoogveen, maar kan ook in bermen van (spoor)wegen, dijkwalen, hagen en houtwallen voorkomen. Vegetatiegrenzen worden gebruikt voor de oriëntatie. Het is een vochtminnende soort die veel wordt aangetroffen in structuurrijke overgangen van vochtige naar droge terreindelen. De levendbarende hagedis is afhankelijk van een structuurrijk habitat. Er moeten snel opwarmende plekken aanwezig zijn met in de nabijheid dekkingmogelijkheden om zich te kunnen beschermen tegen predatie en uitdroging. De aanwezigheid van open zand is geen vereiste. Uit NDFF (2026) blijkt dat de meest dichtbij zijnde waarneming van een levendbarende hagedis werd gemeld op ruim 1,7 km ten zuidoosten van het

plangebied. Dat betreft een heidegebied (Deldenerzijde). Het plangebied bestaat uit verharding en intensief beheerd grasland. Dit wordt niet aangemerkt als geschikt leefgebied voor de levendbarende hagedis.

- Negatieve effecten op de levendbarende hagedis zijn uitgesloten.

Vlinders

Het voorkomen van beschermde vlinders is sterk gekoppeld aan bestaande populaties en hun verspreiding en de aanwezigheid van waardplanten. Bepaalde beschermde soorten leggen makkelijk grotere afstanden af, waardoor individuen kunnen worden waargenomen op ruime afstand van het normale verspreidingsgebied, zoals grote vos. Het plangebied ligt daarnaast in het verspreidingsgebied van de kleine ijsvogelvlinder.

Grote vos

Deze vlinder wordt gezien als vlinder die zeer mobiel is en veel zwerft. Geschikt habitat van deze soort bestaat uit bosranden, vochtige open bossen, boomgaarden en overige locaties met grote vrijstaande bomen. De soort kan in holle bomen, stapels hout of (oude houten) schuren overwinteren. Waardplanten zijn voornamelijk iep en daarnaast populier, zoete kers en sommige wilgensoorten. Een vrouwtje dat eitjes wil gaan afzetten, vliegt doorgaans rond de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen (Naturalis, 2026). Het plangebied wordt niet aangemerkt als geschikt habitat en genoemde waardplanten ontbreken.

- Negatieve effecten op de grote vos zijn hiermee uitgesloten.

Kleine ijsvogelvlinder

Deze vlindersoort heeft een voorkeur voor gemengde bossen en loofbossen en leeft voornamelijk in bosranden en langs bospaden. De soort is gebonden aan vast leefgebied. De waardplanten zijn (wilde) kamperfoelie en sneeuwbes en deze groeien doorgaans in halfschaduw. Kleine ijsvogelvlinder zal daardoor in de halfschaduw op open plekken, bredere bospaden en langs bosranden vliegen. Het plangebied wordt niet aangemerkt als geschikt habitat en genoemde waardplanten ontbreken.

- Negatieve effecten op de kleine ijsvogelvlinder zijn hiermee uitgesloten.

Rode-lijstsoorten

Het plangebied vormt functioneel leefgebied van verschillende soorten die vermeld worden op de Rode-lijst. Voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op de populatie van rode lijstsoorten. Dit aspect wordt verder niet besproken in deze studie.

6.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden gaan mogelijk nestplaatsen van vogels verloren en indien de werkzaamheden uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode, wordt mogelijk een vogel gedood en eieren beschadigd en vernield.

De voorgenomen werkzaamheden kunnen mogelijk negatieve effecten hebben op het nesten van de huismus en steenuil. Deze nesten zijn jaarrond beschermd. Omdat de aanwezigheid van nesten van deze soorten niet op voorhand uitgesloten kan worden, moet nader onderzoek uitgevoerd worden. Uit dat onderzoek moet blijken of er nesten aanwezig zijn, hoeveel nesten het betreft en of deze bezet zijn.

Van de overige soorten die mogelijk in het plangebied nestelen is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van een bezet nest (eieren) of het opzettelijk doden van een vogel kan geen Omgevingsvergunning flora- en fauna activiteit verkregen worden, omdat de voorgenomen activiteiten niet als een in de wet genoemd belang worden

beschouwd. Het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden dient buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is doorgaans augustus-februari.

Voorgenomen werkzaamheden mogen juridisch beschouwd wel plaatsvinden tijdens het broedseizoen van vogels, mits geen bezette vogelnesten opzettelijk verstoord, beschadigd of vernield worden. Indien de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode van vogels, wordt geadviseerd om voor aanvang van de werkzaamheden een broedvogelscan uit te laten voeren om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te sluiten.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Nader onderzoek huismuis en steenuil uitvoeren;
- Werkzaamheden uitvoeren buiten de voortplantingsperiode van vogels (of voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelscan laten uitvoeren);

Grondgebonden zoogdieren

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden wordt mogelijk een bosmuis, huisspitsmuis, rosse woelmuis en veldmuis gedood en een voortplantings- en rustplaats beschadigd of vernield. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor het beschadigen/vernielen van de voortplantings- en rustplaats in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De vrijstelling geldt niet voor het opzettelijk doden van deze dieren en het veroorzaken van onnodig lijden. Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden zoogdieren gedood worden of onnodig lijden, dienen ze weggevangen of verjaagd te worden (zie onderstaande tabel voor toepasbare vangmiddelen) of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden zodat de dieren uit eigen beweging vertrekken. Geadviseerd wordt om één richting op te werken, zodat dieren kunnen vluchten. Als het wegvangen van (beschermde) diersoorten noodzakelijk is, wordt geadviseerd dit te laten uitvoeren door een ter zake deskundige. Hiermee wordt het risico op onnodige schade of lijden tijdens het wegvangen geminimaliseerd. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit vereist.

Soort	Vangmiddel
Aardmuis	Vangkooi
Bosmuis	Vangkooi
Bruine kikker	Schepnet
Dwergmuis	Vangkooi
Dwergspitsmuis	Vangkooi
Gewone bosspitsmuis	Vangkooi
Gewone pad	Schepnet
Haas	Vangkooi
Huisspitsmuis	Vangkooi
Kleine watersalamander	Schepnet
Konijn	Vangkooi
Meerkikker	Schepnet
Middelste groene kikker	Schepnet
Ree	Vangkooi
Rosse woelmuis	Vangkooi
Tweekleurige bosspitsmuis	Vangkooi
Veldmuis	Vangkooi
Vos	Vangkooi
Woelrat	Vangkooi

Toepasbare vangmiddelen om beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën weg te vangen uit het plangebied (Bron: Omgevingsverordening Overijssel, 2024).

Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden geen beschermde grondgebonden zoogdieren gedood en ontstaat geen onnodig lijden. In dat geval leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten met betrekking tot genoemde soorten niet tot overtreding van een verbodsbepaling. Voor genoemde soorten hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Deze vrijstelling, inclusief het mogen wegvangen of verjagen, *geldt niet* voor de steenmarter. Er dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar de functie van het plangebied voor deze soort. Er kan ook voor gekozen worden om, in plaats van nader onderzoek uit te laten voeren, direct over te gaan op de aanvraag van een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor het beschadigen/vernielen van voortplantings- en rustplaats van de steenmarter.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen grondgebonden zoogdieren opzettelijk doden en voorkomen van onnodig lijden (zorgvuldig werken);
- Nader onderzoek laten uitvoeren naar de betekenis van het plangebied voor de steenmarter, of direct een Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit aanvragen;

Vleermuizen

- Verblijfplaatsen

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk vleermuizen gedood en/of verblijfplaatsen van vleermuizen verstoord, beschadigd of vernield. Vleermuizen zijn strikt beschermd en mogen alleen met een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit negatief beïnvloed worden.

Om vast te kunnen stellen of vleermuizen negatief beïnvloed worden, dient de functie van de bebouwing voor vleermuizen vastgesteld te worden. Geadviseerd wordt om aanvullend onderzoek uit te voeren naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen, conform het vleermuisprotocol 2021. Dat houdt in dat de bebouwing meermaals onderzocht dient te worden in de periode half mei – september. Mogelijk moet een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Nader onderzoek uitvoeren naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen;

- Essentieel foerageergebied

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen niet af. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

- Essentiële Vliegroute

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op (essentiële) vliegroutes¹ van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

¹ Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

Amfibieën

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten kan niet op voorhand uitgesloten worden dat beschermde amfibieën gedood worden. Voor beschermde amfibieën die mogelijk in het plangebied voorkomen (soorten) geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling voor het negatief beïnvloeden van de (winter)rustplaatsen. De vrijstelling geldt niet voor het opzettelijk doden van deze dieren en het veroorzaken van onnodig lijden. Om te voorkomen dat beschermde amfibieën gedood worden of onnodig lijden, dienen ze weggevangen of verjaagd te worden (zie de tabel onder kopje 'Grondgebonden zoogdieren' voor de toepasbare vangmiddelen) of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden zodat de dieren uit eigen beweging vertrekken. Geadviseerd wordt om één richting op te werken, zodat dieren kunnen vluchten. Als het wegvangen van (beschermde) diersoorten noodzakelijk is, wordt geadviseerd dit te laten uitvoeren door een ter zake deskundige. Hiermee wordt het risico op onnodige schade of lijden tijdens het wegvangen geminimaliseerd. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit vereist

Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden geen beschermde amfibieën gedood en ontstaat geen onnodig lijden. In dat geval leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten met betrekking tot genoemde soorten niet tot overtreding van een verbodsbepaling. Voor genoemde soorten hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen amfibieën opzettelijk doden en voorkomen van onnodig lijden (zorgvuldig werken);

Reptielen

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

Vlinders

Als gevolg van het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen beschermde vlinders, rupsen en poppen gedood en worden geen eitjes beschadigd of vernield. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Omgevingswet.

Wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet:

- Geen overtreding van een verbodsbepaling;

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen (Omgevingswet)	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Voortplantings- en rustplaatsen	Diverse soorten	Steenmarter: Art 11.54 lid 1b Bal Overige soorten: Niet van toepassing; vrijstelling van verbodsbepaling	Steenmarter; Nader onderzoek of aanvragen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit Overige soorten: Geen
Grondgebonden zoogdieren	Doden van dieren	Diverse soorten	Art 11.54 lid 1a Bal	Grondgebonden zoogdieren niet opzettelijk doden. Zorgvuldig werken.
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art 11.37 lid 1b Bal	Bezette nesten niet negatief beïnvloeden
Vogels	Jaarrond beschermde nest- en rustplaats	Mogelijk huismus en steenuil	Art 11.37 lid 1b Bal	Nader onderzoek huismus en steenuil
Vogels	Doden van dieren	Diverse soorten	Art 11.37 lid 1a Bal	Vogels niet opzettelijk doden
Vleermuizen	Verblijfplaats	Mogelijk diverse soorten	Art. 11.46 lid 1d Bal	Nader onderzoek uitvoeren
Vleermuizen	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; er wordt geen essentieel foerageergebied aangetast	Geen
Vleermuizen	Vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing; er wordt geen essentiële vliegroute aangetast	Geen
Vleermuizen	Doden van dieren	Mogelijk diverse soorten	Art. 11.46 lid 1a Bal	Nader onderzoek uitvoeren
Amfibieën	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Rustplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Doden van dieren	Diverse soorten	Art 11.54 lid 1a Bal	Amfibieën niet opzettelijk doden. Zorgvuldig werken
Reptielen	Rust- en voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Reptielen	Doden van dieren	Niet van toepassing	Art. 11.54 lid 1a Bal	Geen
Vlinders	Rust- en voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing;	Geen
Vlinders	Doden van dieren	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Rustplaats	Voortplantingsplaats	Vliegrouete (vleermuizen)	Essentieel foerageergebied	Wettelijke consequenties	Nader onderzoek vereist	Omgevingsvergunning vereist
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Ja	Nader onderzoek steenmarter of aanvragen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit Overige soorten: Nee, tenzij grondgebonden zoogdieren opzettelijk worden gedood
Vogels	Ja	Mogelijk huismus en steenuil	n.v.t.	Nee	Ja	Ja	Mogelijk huismus en steenuil
Vleermuizen	Mogelijk	Mogelijk	Nee	Nee	Ja	Ja	Mogelijk (diverse soorten)
Amfibieën	Ja	Nee	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee, tenzij amfibieën opzettelijk gedood worden
Reptielen	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee
Vlinders	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee

7.1 Aanleiding en doel

Natuurbank Overijssel heeft onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor de geplande werkzaamheden op een perceel dat is gelegen aan de Torendijk 4 te Ambt Delden. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen kunnen worden verleend.

Relevante natuurwet- en regelgeving

Voor de toetsing van het voornemen is de volgende natuurwet- en regelgeving van toepassing:

Omgevingswet:

- Gebiedsbescherming - Natura 2000-gebied
- Soortenbescherming

Provinciaal beschermde gebieden:

- Natuurnetwerk Nederland
- Leefgebied weidevogels

7.2 Conclusie toetsing

Gebiedsbescherming

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000-gebied of leefgebied van weidevogels. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland en buiten het leefgebied weidevogels hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan de provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van deze gebieden, omdat de bescherming van het NNN en leefgebied weidevogels geen externe werking kent in Overijssel.

Volgens de 'Advieslijn stikstofdepositie-onderzoek bouwprojecten en omgevingsplannen' van de Omgevingsdienst Twente (2025) is het, gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tot het Natura 2000-gebied, niet noodzakelijk om gedetailleerd onderzoek te laten uitvoeren naar stikstofdepositie in de ontwikkelfase. Het uitvoeren van een stikstofberekening voor de gebruiksfase wordt ook niet noodzakelijk geacht. Indien volledige juridische zekerheid gewenst is, kan ervoor worden gekozen om een stikstofberekening uit te laten voeren.

Overige negatieve effecten op Natura 2000-gebied, als gevolg van geluid, licht, trillingen of optische verstoring, kunnen worden uitgesloten.

Soortenbescherming

De voorgenomen ontwikkeling kan negatieve gevolgen hebben voor verschillende beschermde diersoorten. Als gevolg van de geplande werkzaamheden worden mogelijk beschermde dieren gedood en gaan voortplantings- en rustplaatsen verloren. Vogels, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen en amfibieën mogen niet opzettelijk gedood worden. Voor sommige soorten geldt een vrijstelling voor het beschadigen en vernielen van de voortplantings- en rustplaats, maar dat geldt niet voor vogels, vleermuizen en steenmarters.

Om vast te kunnen stellen of vleermuizen gebruik maken van de te slopen bebouwing en wat de functie van deze bebouwing is voor de vleermuissoort(en), dient nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Om vast te kunnen stellen of steenmarters gebruik maken van het plangebied en wat de functie van het plangebied is voor deze soort, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden. Ook kan men ervoor kiezen om voor de steenmarter direct over te gaan op het aanvragen van een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit.

Voor de overige beschermde zoogdieren en beschermde amfibieën die mogelijk in het plangebied voorkomen geldt een vrijstelling voor het beschadigen of vernielen van de voortplantings- of rustplaats. De vrijstelling geldt niet voor het doden van dieren en het veroorzaken van onnodig lijden. Dit kan voorkomen worden door zorgvuldig te werken en het terrein natuurvrij te maken voorafgaand aan de werkzaamheden. Om vast te kunnen stellen of de huismus en steenuil nestelen in de te slopen stallen dient nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Geadviseerd wordt de werkzaamheden uit te voeren buiten de voortplantingsperiode of voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogel inspectie uit te laten voeren als de werkzaamheden plaatsvinden in de voortplantingsperiode van vogels.

De volgende conclusies zijn van toepassing voor het plangebied:

- Nader onderzoek uitvoeren naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen;
- Nader onderzoek laten uitvoeren naar de betekenis van het plangebied voor de steenmarter;
- Nader onderzoek uitvoeren naar huismus en steenuil;
- Werkzaamheden uitvoeren buiten de voortplantingsperiode van vogels of voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelscan laten uitvoeren;
- Geen beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën opzettelijk doden en voorkomen van onnodig lijden (zorgvuldig werken, werkterrein natuurvrij maken of weg (laten) vangen);

7.3 Aanbevelingen en kansen biodiversiteit

De ecologen van Natuurbank Overijssel kijken verder dan de aanwezigheid van strikt beschermde soorten. Vanuit het motto 'meer biodiversiteit achterlaten dan je aantreft' signaleren we kansen voor dit project om bij te dragen aan het herstel van biodiversiteit. Hieronder geven we op beknopte wijze enkele kansen aan. Wij bespreken deze voorstellen graag met u en werken desgewenst de praktische aspecten verder uit. Voor dit project liggen er mogelijkheden voor biodiversiteitsherstel door:

1. Ecologisch werkprotocol

Het opstellen van een ecologisch werkprotocol. In deze notitie wordt concreet aangegeven op welke wijze de voorgenomen werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden om overtreding van een verbodsbepaling te voorkomen. Kennis van de ecologie van soorten is cruciaal om de juiste maatregelen, in de juiste tijd van het jaar uit te voeren.

2. Het opstellen van een concreet ecologisch beheer- en/of inrichtingsplan

Een concreet ecologisch beheer- en/of inrichtingsplan bijvoorbeeld kan opgesteld worden gericht op verhoging van de bloemrijkdom voor bijen. Hierbij sluiten we zo veel mogelijk aan op de (toekomstige) situatie in uw projectgebied, gemeentelijk natuurbesluit en regionale doelsoorten en potenties. Biodiversiteit vraagt om maatwerk en ieder project is anders.

In een plan nemen we de best passende maatregelen op. Voorbeelden van potentiële maatregelen zijn:

- Het vergroten van de diversiteit aan leefgebied voor planten en dieren door via aanplant of beheer te zorgen voor verschillende biotooptypen (water, oevers, kruidenvegetatie, struweel, bomen, bos) en geleidelijke overgangen hiertussen
- Het versterken van populaties door te voorzien in nestkasten en/of verblijfplaatsen (bijvoorbeeld vogels en vleermuizen), wanneer blijkt dat nestgelegenheid een beperkende factor is
- Het vergroten en versterken van leefgebieden voor planten en dieren door ecologisch beheer van (openbaar) groen, bijvoorbeeld door het beheer van grasvegetaties af te stemmen op bloemrijkdom en insecten
- Het verbinden van leefgebieden door het aanbrengen of herstellen van lijnvormige landschapselementen (houtwallen, singels, hagen, sloten) of het realiseren van andere ontsnipperingsmaatregelen (bijvoorbeeld faunapassage)
- Het versterken van leefgebied en migratiezones door het aanbrengen van natuurlijke elementen als takkenrillen, dood hout, of stenige elementen
- Het beperken van verstoring door bijvoorbeeld verlichting of geluid Het terugdringen van overwoekerende en/of invasieve plantensoorten met negatieve effecten op biodiversiteit en de mens (bijvoorbeeld Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw)

BIJLAGEN

Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)

Bijlage 2. Toelichting Omgevingswet

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 5. Lijst jaarrond beschermde nesten

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaien vochtig/nat grasland												
maaien droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2 Toelichting Omgevingswet flora- en fauna-activiteit

Drie beschermingsregimes

De Omgevingswet kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of Omgevingsvergunning. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een Omgevingsvergunning moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Omgevingswet sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. In het Besluit activiteit leefomgeving is het als volgt verwoord:

Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:

- 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
- 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
- 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vierde lid, onder a, onder 4°, van de wet; en
- 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;

- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

Vrijstelling regelgeving

Onder de Omgevingswet is niet altijd een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. Ook zijn voor beschermde soorten andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Welke soorten zijn beschermd?

De Omgevingswet kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' (Nationaal beschermde soorten) waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime Vogelrichtlijn. Art. 11.37 Bal	soorten	Beschermingsregime Habitatrichtlijn. Art. 11.46. Bal	soorten	Beschermingsregime andere soorten. Art. 11.54 Bal
Art. 11.37 lid 1a. Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden en vangen.		art. 11.46 lid 1a. Het verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.		Art. 11.54 lid 1a. Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
art. 11.37 lid 1b. Het is verboden opzettelijk nesten en eieren te vernielen en te beschadigen		Art. 11.46 lid 1d. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.		Art. 11.54 lid 1b. Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
art. 11.37 lid 1b. Het is verboden opzettelijk eieren te rapen of bij zich te hebben		art. 11.46 lid 1 Bal. Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen		niet van toepassing
Art. 11.37 lid d. Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort		Art. 11.46 lid 1b. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.		niet van toepassing
niet van toepassing		Art. 11.46 lid e. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen		Art. 11.54 lid c. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Omgevingswet

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden is het toegestaan om van de onderstaande soorten de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Het opzettelijk 'doden' van onderstaande soorten is in sommige provincies eveneens toegestaan. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Overzicht vergunningsvrije gevallen soorten ikv beheer, onderhoud en RO per bevoegd gezag

Op basis van door PS vastgestelde provinciale Omgevingsverordeningen en Or d.d. 1 oktober 2025

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Fryslân	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie LVVN (art. 4.31 Or)
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>						✓						✓	✓
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>						V1							
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Haas	<i>Lepus europeus</i>	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>						✓						✓	✓
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>						✓							
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Steenmarter	<i>Martes foina</i>			✓			V2							
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>					✓	✓						✓	✓
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>							✓						
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>						V3							
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>						V4							
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
wettelijke belangen:														
8.74l, lid 1, b, 6° Bkl	ikv RO en gebruik van gebieden	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.74l, lid 1, b, 9° Bkl	voorkomen onnodig lijden										✓			
8.74l, lid 1, b, 10° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
8.74l, lid 1, b, 11° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud overig	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8.74l, lid 1, b, 12° Bkl	ikv bestendig beheer of onderhoud landsch kwaliteiten bepaald gebied	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	
(geldt alleen voor vrijgestelde amfibieën) ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats, en onderzoek & onderwijs (8.74l, lid 1, b, 1° en 4° Bkl)										✓				
schadelijke handelingen:														
art. 11.54, lid 1, onder a Bal	doden	✓**		✓**		✓**					✓**	✓	✓	✓
art. 11.54, lid 1, onder a Bal	vangen	✓**	✓	✓**	✓**	✓**	✓**	✓	✓	✓**	✓	✓	✓	✓
art. 11.54, lid 1, onder b Bal	beschadigen of vernielen vaste voortplantings- of rustplaatsen	✓	✓	✓**	✓	✓	✓	✓	✓	✓**	✓	✓	✓	✓

Legenda:

✓ soort is vrijgesteld

* voor deze soorten daarnaast uitzondering in/op gebouwen en bijbehorende erven art. 11.54, lid 2, onder a Bal

** de vrijstelling is verleend onder specifieke voorwaarden. Doden is niet altijd voor iedere soort toegestaan. Vangen mag vaak alleen met toegestane middelen. Ga naar de betreffende verordening of regeling voor meer informatie.

- ✓ 1 de vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november
- ✓ 2 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari
- ✓ 3 de vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september
- ✓ 4 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

Opmerking bij Fryslân: Er gelden allerlei aanvullende voorschriften aan de vrijstelling mbt doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen.

Opmerking bij Noord-Holland: Direct voorafgaand aan de uitvoering van de vrijgestelde activiteiten moet de grondgebruiker hiervan melding maken bij het bevoegd gezag.

Overzicht vergunningsvrije gevallen soorten ikv beheer, onderhoud en RO per bevoegd gezag (Bron: Natuurinclusief).

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://www.natura2000.nl>

<https://calculator.aerius.nl>

<https://www.ndff.nl/>

<https://www.natuurinclusief.nl/>

<https://www.vogelbescherming.nl/>

<https://www.bij12.nl/>

<https://www.zoogdiervereniging.nl/>

<https://www.ravon.nl/>

<https://www.topotijdreis.nl/>

<https://www.vlinderstichting.nl/>

<https://www.nederlandsesoorten.nl>

Bijlage 5. Lijst jaarrond beschermde nesten

Vogels met jaarrond beschermde nesten Overijssel

Conform provinciale beleidsregel natuur 2024 provincie Overijssel, titel 4.3 en bijlagen 4.1 en 4.2

Vogels jaarrond beschermde nesten

Soort	categorie
Boerenzwaluw	3
Boomvalk	4
Bosuil	3
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Huiszwaluw	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Raaf	4
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1*
Torenvalk	4
Wespendief	4
Zeearend	4
Zwarte specht	3
Zwarte wouw	4

Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen

Soort	categorie
Blauwe reiger	5
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Draaihals	5
Gekraagde roodstaart	5
Glanskop	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Grutto	5
IJsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Kortsnavelboomkruiper	5
Middelste bonte specht	5
Oeverzwaluw	5
Ringmus	5
Spreeuw	5
Tapuit	5
Tureluur	5
Veldleeuwerik	5
Wulp	5
Zomertortel	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5

uitleg:

- categorie 1*:** Jaarrond gebruikte nesten. Hoewel de steenuil in de Beleidsregels Natuur versie 2024 staat aangegeven als categorie 2, staat in de toelichting op de beleidsregels de soort aangegeven als categorie 1. Ook in eerdere versies staat de steenuil aangegeven als categorie 1, die overigens de enige soort is binnen deze categorie. Daarom is categorie 1 aangehouden.
- categorie 2:** Zeer plaatstrouwe koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- categorie 3:** Zeer plaatstrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest of afhankelijk is van bebouwing
- categorie 4:** Vogels die jaarlijks terugkeert naar specifiek nest en die niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
- categorie 5:** Nesten van vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat aangetoond moet worden dat er voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is om zich te kunnen vestigen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten Overijssel (Bron: Natuurinclusief).